

Hva foreldre sier om sin egen involvering i barnas digitale aktiviteter i hverdagen

Prosjektplan for en flermetodisk systematisk oversikt

Sammendrag

«Digitalt foreldreskap» handler om hvordan foreldre forholder seg til barnas bruk av digitale verktøy og medier. Det å støtte og styrke foreldre i denne rollen, kan bidra positivt til barn og unges digitale hverdag.

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet ønsker kunnskapsstøtte til utarbeidelse av målrettet informasjon, veiledning og råd om digitalt foreldreskap. En del av det å kunne gi råd er å bedre forstå foreldres meninger, erfaringer og behov. Vi skal derfor utføre en systematisk kunnskapsoppsummering over forskning om hva foreldre rapporterer om deres involvering knyttet til barnas (0-18 år) digitale hverdag utenom skoletiden.

Vi vil følge metodeveiledere og konsultere en referansegruppe for å sikre høy kvalitet på kunnskapsoppsummeringen. Vi vil utføre søk etter norske, svenske og danske primærstudier fra 2015 til 2024 som omhandler kvalitative og/eller kvantitative data som kan besvare følgende spørsmål:

- Hva sier foreldre om deres involvering i barnas digitale hverdag?
- Hva sier foreldre om deres grensesetting knyttet til barnas digitale aktiviteter?
- Hva sier foreldre om deres bekymringer knyttet til barns digital hverdag?

Vi vil følge fremgangsmåten for en flermetodisk systematisk oversikt. For å overholde tids- og ressursrammene for prosjektet, kan det bli nødvendig å prioritere norske studier og/eller forenkle utvalgte steg i gjennomføringen. I så fall vil vi i rapporten beskrive grundig hvordan forenklingene kan påvirke kvaliteten på kunnskapsoppsummeringen.

Tittel: Hva foreldre sier om sin egen involvering i barnas digitale aktiviteter i hverdagen: en flermetodisk systematisk oversikt.

Prosjektplan for en flermetodisk systematisk oversikt

Oppdragsgiver:

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir)

Bestillingsdato: 12.09.2024

Leveringsfrist: 28.03.2025

Team: Ingeborg B. Lidal (teamleder); Trine Bjerke Johansen; Hans Bugge Bergsund; Heid Nøkleby; Anne Martina Kraus; Gyri Hval (bibliotekar)

Fagfeller:

Liv Giske, seniorforsker, FHI
Elisabeth Staksrud, Professor, Universitetet i Oslo
Jens Christoffer Skogen, Professor, Avd. Helsefremmende arbeid, FHI

Godkjent av:

Rigmor Berg, avd.direktør, FHI
Kåre Birger Hagen, fagdirektør, FHI

Summary

"Digital parenting" is about how parents relate to their children's use of digital media. Supporting and strengthening parents in this role can also improve children's and young people's digital everyday life.

The Norwegian Directorate for Children, Youth and Family Affairs wants evidence to support the preparation of targeted information, guidance, and advice on digital parenting. Part of being able to give advice is better understanding parents' opinions, experiences, and needs. Therefore, we will conduct a systematic review on parents' involvement in children's (0-18 years) digital everyday life outside of school.

We will follow methodological guides and involve a reference group to ensure high quality of the systematic review. We will conduct systematic searches for Scandinavian primary studies from 2015 to 2024 with qualitative and/or quantitative data on the following questions:

- What do parents say about their involvement in their children's digital everyday life?
- What do parents say about their boundary setting related to their children's digital activities?
- What do parents say about their concerns related to children's digital everyday life?

We will conduct a mixed-method systematic review. To comply with the project's prerequisites with respect to timeframe and resources it may be necessary to prioritize Norwegian studies and/or simplify selected steps in the review process. In that case, we will describe in detail how the simplifications may affect the quality of the systematic review.

Title: What parents say about their involvement in their children's digital activities in everyday life: a mixed method review

Protocol for a mixed method systematic review

Commissioner: The Norwegian Directorate for Children, Youth and Family Affairs

Commissioned date: 12.09.2024

Due date: 28.03.2025

Team: Ingeborg Beate Lidal (team leader); Trine Bjerke Johansen; Hans Bugge Bergsund; Heid Nøkleby; Anne Martina Kraus; Gyri Hval (search specialist)

Peer reviewers: Liv Giske, senior researcher, NIPH; Elisabeth Staksrud, Professor, University of Oslo. Jens Christoffer Skogen, Professor, Department of Health Promotion, NIPH

Approved by: Rigmor Berg, Department Director, NIPH
Kåre Birger Hagen, Specialist Director, NIPH

Oppdrag

Folkehelseinstituttet (FHI) fikk 12.09.2024 i oppdrag av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) å utarbeide en systematisk kunnskapsoppsummering over norsk eller skandinavisk forskning som belyser hva foreldre sier om deres involvering i barns digitale hverdag utenom skoletiden. Kunnskapsoppsummeringen skal benyttes som del av kunnskapsgrunnet når Bufdir skal utarbeide målrettet informasjon, veiledning og råd om digitalt foreldreskap. For oppdraget har Bufdir et spesifikt ønske om at studier av både kvalitative, kvantitative og flermetodiske design inkluderes og at kunnskapsoppsummeringen skal inneholde en inngående diskusjon med vekt på de tematiske (faglige) aspektene knyttet til hva foreldre sier om deres involvering i-, grensetting knyttet til-, og bekymringer om barns digitale hverdag.

Innhold

SAMMENDRAG	2
SUMMARY	3
OPPDRAG	4
INNLEDNING	6
Om temaet; foreldres håndtering av barnas digitale liv	7
Hvorfor det er viktig å utføre denne kunnskapsoppsummeringen	10
Mål og problemstilling	10
Temaer og forskningsspørsmål	11
Avgrensninger for kunnskapsoppsummeringen	12
METODE	13
Om flermetodisk kunnskapsoppsummering	13
Inklusjonskriterier	14
Litteratursøk	16
Utvelging av studier	17
Vurdering av risiko for systematiske skjevheter og metodiske begrensninger	17
Uthenting av data	18
Analyser	19
Håndtering av intern validitet og tillit til resultatene	21
Andre vurderinger	21
Leveranser og publisering	22
Referansegruppe og fagfellevurdering av prosjektplan og rapport	22
Tidsplan	23
Relaterte publikasjoner ved FHI	23
BEGREPSAVKLARINGER	25
REFERANSER	27

Innledning

Digitale verktøy og medier er en del av hverdagen i norske hjem, skoler og på arbeidsplasser. De siste 10-15 årene har tilgangen til og bruken av digitale verktøy økt mye blant barn og unge, og måten de for eksempel bruker spill og medier på er i kontinuerlig endring (1). I dag har 97 % av barna egen mobiltelefon ved fylte 8 år og 43 % av 8-11 åringer var på sosiale medier med 13 års aldersgrense i 2022 (2). Mange småbarn 1-5 år har tilgang til tv og nettbrett og dette øker med alderen, men få har tilgang til mobiltelefon blant de yngste barna (3). En hverdag som inkluderer digitale verktøy og medier, gir muligheter for utvikling, læring og sosial samhandling, men det gir også noen utfordringer. Foreldre spiller en avgjørende rolle i å sikre at barn og unges behov og interesser blir ivaretatt generelt. Barnas digitale aktiviteter i hverdagen fordrer dermed foreldreinvolvering – og medfører foreldrebekymringer.

Voksnes, barns og unges hverdagsliv er både analogt og digitalt, og det er vanskelig å si at det er noen tydelige skillelinjer her. De fleste foreldre er vokst opp med tv, mange med tv- og dataspill, og yngre foreldre (< 35 år) er selv vokst opp med digitale verktøy og medier i hverdagen. I dag lever barn, unge og voksne liv hvor digitale verktøy og medier er en naturlig og integrert del. Når vi bruker uttrykk som digital hverdag og digitalt liv, mener vi derfor ikke å sette skarpe skiller mellom det analoge og det digitale fordi disse (vanligvis) eksisterer sammen i hverdagslivet. Likevel vil denne flermetodiske systematiske oversikten fokusere på det foreldre sier om deres involvering i og bekymringer knyttet til den digitale delen av barnas hverdag, og derfor velger vi å omtale det akkurat slik med begreper som digital hverdag, digitale liv, digital oppvekst, og digitalt foreldreskap.

Samtidig som digitale teknologier og internett har mange fordeler og er i økende bruk, blir det også klarere hva som er ulemper med bruk av digitale verktøy- og medier, og at barn og unge er spesielt utsatt for de negative konsekvensene som disse også kan medføre. Det har de senere årene kommet ulike typer offentlige utredninger og planer som tar for seg dilemmaer med den delen av barns hverdag som omtales som *barns digitale liv og oppvekst*. Det er etterspørsel etter satsninger som er ment å beskytte barn og unge mot skadelige effekter som følge av bruk av digitale teknologier og medier, og som legger til rette for en trygg og god digital oppvekst der barna lærer å bruke de digitale mediene på en sikker måte (4). I 2021 la Medietilsynet frem strategien *Rett på nett* for en trygg digital oppvekst på bestilling fra regjeringen (5). I oktober 2024 ble strategien fulgt opp med en handlingsplan for trygg digital oppvekst (6). Et annet initiativ fra regjeringen er etablering av *Skjermbrukutvalget*, som fikk i oppgave å gi et bedre kunnskapsgrunnlag om hvordan barn og unges skjermbruk i barnehage, skole og fritid på-

virker helse, livskvalitet, læring og oppvekst. De skulle blant annet gi innspill til politikkutvikling og gi råd om behovet for tiltak på områder der de avdekker særlige utfordringer (7). I november 2024 fremla de NOU 2024: 20 med tittelen *Det digitale (i) livet — Balansert oppvekst i skjermenes tid* (4), der kapittel 6 omhandler digitale dilemmaer i familier.

Foreldre er de som i aller størst grad kan støtte og veilede i barnas hverdag, men den digitale utviklingen går raskt, reguleringer på samfunnsnivå pågår, og foreldre debatterer om barns teknologi- og mediebruk hver dag, og dette kan bidra til å gjøre det krevende å navigere sitt digitale foreldreskap. Der er trolig stor forskjell i foreldrenes involvering i, bekymring for og regulering av digitale aktiviteter avhengig av barnets alder, kjønn, foreldrenes kjønn og hvilke typer digital aktivitet det dreier seg om (f.eks. se på tv vs. spille dataspill vs. bruk av sosiale medier). Det er en utfordrende balansegang å gi barna en trygg og god digital hverdag – herunder balansen mellom deltakelse, retten til tilgang og grunnleggende menneskerettigheter, og retten til beskyttelse. For forskning på det digitale foreldreskapet er det en utfordring å favne kompleksiteten i dette og hva som er digitale og ikke-digitale problemstillinger.

Om temaet; foreldres håndtering av barnas digitale liv

Ifølge Medietilsynets rapport *Foreldre og medier 2022*, er kjennskapet til barnas mediebruk høyere hos foreldre med små barn enn hos tenåringsforeldre (8). Undersøkelsen indikerer at de fleste av foreldrene som deltok kan redegjøre for barnas mediebruk, og særlig har foreldre til barn under 10 år god innsikt i barnas medievaner (8). Foreldrene ble også spurt om de bruker å være uenige med barnet om tidsbruk på ulike medier, og om lag halvparten av foreldrene er «ofte» eller «av og til» uenige om tidsbruken på dataspill, YouTube og strømmetjenester for tv/film, mens i overkant av fire av ti er uenige om tidsbruken på sosiale medier (8). Det å ha kjennskap til barnas digitale univers, betyr at foreldrene har orientert seg. Å involvere seg innebærer noe mer enn å orientere seg. Det innebærer mer delaktighet, altså å være en aktiv part i den digitale delen av barnas hverdag – og det favner også det større spekteret av engasjement og foreldremediering.

Foreldremediering i denne sammenhengen handler om hvordan foreldre velger å involvere seg og hvordan de regulerer det digitale i barnas hverdag (9). Det dreier seg om hvilke strategier foreldre bruker overfor barna for å motvirke de negative effektene av bruk av digitale verktøy og medier. Vanlige strategier blant foreldre for å regulere barnas digitale aktiviteter kan ofte passe under beskrivelser som aktiv, restriktiv, passiv, eller teknologisk mediering eller overvåkning (9). I det første tilfellet benytter foreldrene aktive strategier som å snakke med barnet om hva de foretar seg på nett, gir råd om sikker nettbruk og bidrar til positiv bruk av internett (9). Det kan også innebære en deltakende strategi der foreldre konsumerer medieinnholdet sammen med barna. Restriktiv foreldremediering innebærer bruk av regler (9), som for eksempel å ha begrensninger på hvilke apper/spill som barnet kan laste ned eller spille, begrensninger på pengebruk knyttet til spill eller apper, og/eller begrensninger på tv eller strømmetjenester (8). Passiv mediering i denne sammenhengen innebærer

lite foreldreengasjement i barnas mediebruk. Ved teknologisk mediering inngår ulike tekniske barrierer og digitale innstillinger for å begrense barnas digitale aktiviteter, mens ved overvåking vil foreldrene se igjennom barnas digitale enheter for å finne ut hva barna har gjort og hvem de har snakket med (9). Mange foreldre vil antakelig benytte elementer fra flere av strategiene for å regulere den digitale delen av barnas hverdag, og måtene og gradene av foreldrekontroll er ulike avhengig av barnets alder (8;9).

Rapporten *Digitale dilemmaer* omhandler spørsmål knyttet til hvordan foreldre regulerer og håndterer barnas mediebruk (10). Foreldrene rapporterte blant annet om varierende erfaringer med å finne gode råd og konkrete anbefalinger om digitalt foreldreskap. Et notat fra NOVA (2023) belyser foreldres håndtering av barnas dataspilling i hverdagen, inkludert foreldrenes holdninger, erfaringer og kunnskap om dataspill, regler, tidsbegrensninger og konflikter (11). Notatet fremhever at det å ha noe mer informasjon å støtte seg på og et rådgivende organ å kunne rådføre seg med ville vært nyttig for mange foreldre for å trygge dem i sin håndtering av barnas dataspilling.

Foreldrebekymringer knyttet til det digitale kan for eksempel være relatert til at barna ikke har tilstrekkelig digital tilgang, at barna skal ha for lav digital kompetanse når det gjelder fremtidens muligheter, at de kan bli ekskludert fra sosiale fellesskap, eller at deres rettigheter til informasjon, ytringer osv. skal bli krenket. Det kan for eksempel også dreie seg om at foreldrene er bekymret over hvordan de skal kunne kontakte barnet om det ikke er lov til å ha mobiltelefon på skolen, eller et ønske om å kunne kontrollere en ungdom som er ute med venner på kveldstid.

Nyere undersøkelser viser at en stor andel foreldre er bekymret for barnas tidsbruk på nett, mobil og dataspill (9). Foreldrebekymringer knyttet til barns digitale aktiviteter spenner fra engstelse for stygg språkbruk, krenkelser og eksponering for skadelig innhold til utenforskap og stress knyttet til å alltid være tilgjengelig (10). Noen foreldre er også urolige for at barnas tidsbruk på digitale aktiviteter skal stå i veien for tid til andre viktige ting – som familieliv og sosialisering, søvn, skolearbeid og fysisk aktivitet (10). Undersøkelsen «Digitale dilemmaer» indikerte at foreldre som uttrykte mest bekymring og konfliktfylte følelser knyttet til å regulere barnas skjermbruk, ofte var de samme som ønsket seg mer foreldrestøtte, tydelige anbefalinger og felles regler som alle i klassen kunne følge (10). Det er også funnet at forskjeller mellom foreldrene, som utdanningsnivå og familieinntekt, kan ha betydning for hva foreldrene bekymrer seg for og hvordan familier håndterer barnas mediebruk (9). Det kan se ut som at barn med foreldre som bekymrer seg mye for barnas tidsbruk på medier i større grad har opplevd konflikter med familie eller venner på grunn av tiden de har brukt på nett (9).

Foreldrenes plikter er nedfelt i barneloven, som krever at de tar vare på barna, beskytter dem mot risiko, og tar avgjørelser på deres vegne inntil barna blir gamle nok og modne nok til å gjøre egne valg (12). Samtidig er det viktig at foreldrene inkluderer barna i beslutningsprosesser ved å informere dem og lytte til deres synspunkter. Artikkel 18 i Barnekonvensjonen understreker at foreldre har hovedansvaret for barns oppvekst og alltid skal handle ut fra hva som er til barnets beste (13). Dette ansvaret

omfatter også å sørge for barnas trygghet på internett. Artikkelen påpeker at myndighetene har en plikt til å støtte foreldrene i dette ansvaret. Videre har FNs barnekomité en generell kommentar om at barns rettigheter gjelder fullt ut i den digitale verden og at stater må sikre: Likeverdig tilgang til digitale teknologier; beskyttelse av barn mot digitale risikoer; respekt for barns privatliv og ytringsfrihet i digitale miljøer; og muligheter for digital deltakelse og medvirkning (14).

Hvordan foreldre og barn kommuniserer om nettbruk, og hvordan foreldrene håndterer den digitale delen av barnas liv, kan ha stor betydning for barnas opplevelse av den digitale delen av oppveksten. Dette omtales ofte som «digitalt foreldreskap», og handler om hvordan foreldre forholder seg til barnas bruk av digitale verktøy og medier (9). Ved å støtte og styrke foreldre i denne rollen, kan det bidra positivt til barns og unges oppvekstvilkår. Barn og unge er og lever i den digitale verden, hvor internett, sosiale medier, smarttelefoner, smartklokker, tv, nettbrett, pc og spillkonsoll er en del av deres hverdag, enten de er hjemme, på skolen, eller i fritidsaktiviteter. I denne sammenhengen spiller foreldrene en viktig rolle ved å veilede barna i deres digitale liv, støtte deres sosiale interaksjoner, og hjelpe dem til trygg digital navigering, eller rett og slett beskytte små barn til de er modne nok. Foreldre bidrar også til barnas utvikling ved å forstå og engasjere seg i deres digitale univers, som inkluderer alt fra læring og kreativitet til sosial deltakelse og selvutforskning.

Mange foreldre opplever at det er krevende å veilede barna i deres digitale liv (6), og råd til foreldre om digital oppvekst spres av mange ulike aktører på forskjellige nettsider. I Medietilsynets undersøkelse, for eksempel, svarer rundt halvparten av foreldrene at de har tilstrekkelig informasjon til å veilede barnet om nettbruk, mens 35 % er verken enige eller uenige i påstanden og omtrent én av ti opplever at de ikke har tilstrekkelig informasjon til å veilede barnet om nettbruk (8). I en annen norsk undersøkelse uttrykker flere foreldre at de blir forvirret av motstridende og uklare råd, og at de har problemer med å navigere i jungelen av ulike stemmer som mener noe om hvordan de bør være og ikke være som foreldre (10). Det er et stort behov for informasjon og råd om barns digitale hverdag (4;9).

Ved å få kvalifiserte råd om digitalt foreldreskap, kan foreldre bidra til en trygg digital hverdag for barna. I den ferske handlingsplanen for trygg digital oppvekst trekkes tjenesten *foreldrehverdag.no* frem som ett av flere innsatsområder som skal videreutvikles for å styrke foreldres kompetanse om og for barns digitale hverdag (6). I punkt 2.3.1 i handlingsplanen står det at: «*Foreldrehverdag.no skal videreutvikles og være den foretrukne kanalen for informasjon om digitalt foreldreskap. Foreldrehverdag.no skal ha en kunnskapsbasert rådgivnings- og veiledningsfunksjon, og samle informasjon og råd til foreldre på ett sted. Foreldrehverdag.no skal utarbeide lett tilgjengelig informasjon og gi svar på spørsmål foreldre har. Nettsiden skal bidra til å skape større bevissthet og trygghet i møte med barns digitale hverdag.*» (6)

Aktører/tjenesteapparatet som arbeider med å gi støtte og veiledning til foreldre har ansvar for å bidra til at foreldre får styrket sin digitale kompetanse (13). Kunnskapsinnhenting som kan tilrettelegge for høy kvalitet på informasjon og veiledning til foreldre om og for barn og unges digitale liv, er svært viktig. Mange

foreldre vil gjerne få informasjon og råd fra nasjonale eller lokale myndigheter, men andelen som opplever at de får dette er altfor lav (9).

Hvorfor det er viktig å utføre denne kunnskapsoppsummeringen

Det overordnede målet for en trygg digital oppvekst generelt, er å beskytte barn og barns rettigheter på nett. Ved å styrke foreldres innsikt og kompetanse om dette, kan de lettere bidra til en trygg og god digital oppvekst.

I Nasjonal strategi for trygg digital oppvekst inngår mål om at informasjon og veiledning som er relevant for barn og unges digitale liv skal være av høy kvalitet og lett tilgjengelig, og at kunnskap og forskning skal formidles og gjøres offentlig tilgjengelig (5). Strategien omfatter også mål om å gi foreldre informasjon og råd om barn og unges digitale mediebruk, informasjon om digitalt foreldreskap og at foreldre skal engasjere seg i hva barn og ungdom gjør på internett (5).

Denne kunnskapsoppsummeringen vil ikke gi informasjon som kan omsettes til råd, men en del av det å kunne gi målrettet informasjon, veiledning og råd er å bedre forstå målgruppens meninger, erfaringer og behov. En systematisk kunnskapsoppsummering over norske, svenske og danske studier som undersøker hva foreldre sier om deres involvering i- og bekymringer knyttet til barns digitale aktiviteter i hverdagen, kan gi innsikt som er verdifull for å forstå foreldrenes behov bedre. Tilstedeværelse av forskning betyr likevel ikke nødvendigvis å få gode svar. Forskningen må også være godt gjennomført, funnene må være til å stole på og relevante for den aktuelle konteksten. Metodene som brukes i denne systematiske kunnskapsoppsummeringen skal sikre pålitelige og gode vurderinger av forskningen med tilhørende resultater. Ved å bruke systematisk kunnskapsoppsummering som del av dokumentasjonsgrunnlaget legges det til rette for at målet om høy kvalitet på informasjon og veiledning som er relevant for barn og unges digitale liv, kan nås (6).

Kunnskapsoppsummeringen vil kunne identifisere forskningshull for ett eller flere av spørsmålene den skal søke å besvare. Fravær av forskning eller for lav kvalitet på eksisterende forskning, betyr ikke at man ikke skal gi informasjon, veiledning eller råd til foreldre, men at det ikke finnes relevant vitenskapelig dokumentasjon som beskriver eller understøtter behovene, altså hva det trengs informasjon eller råd om eller hvem som trenger det (mest). Slike forskningshull kan være nyttig å vite om når man for eksempel skal prioritere videre forskning innenfor dette viktige området.

Mål og problemstilling

Hensikten er å utarbeide en flermetodisk systematisk oversikt over norske, svenske og danske studier som undersøker hva foreldre sier om deres involvering i- og bekymringer knyttet til barns (0-18 år) digitale aktiviteter i hverdagen. Den skal benyttes som del av kunnskapsgrunnlaget når Bufdir skal utarbeide målrettet informasjon, veiledning og råd om digitalt foreldreskap.

Målet er å belyse spørsmål som faller inn under følgende problemstilling: Hva sier foreldre om deres involvering i- og bekymringer knyttet til barns digitale hverdag?

Temaer og forskningsspørsmål

Denne flermetodiske oversikten omhandler *hva foreldre sier om deres involvering i- og bekymringer* relatert til barns digitale hverdag. Vi har operasjonalisert oppdraget i tre overordnede forskningsspørsmål, fordi oppdragsgiver er spesielt interessert i *involvering*, inkludert den formen for involvering som kan beskrives som *grensesetting*, samt foreldres *bekymringer*. Innretningen på oppdraget er å favne alle former og grader av involvering, grensesetting og bekymring knyttet til den digitale delen av barns hverdag. Vi benytter begrepet *hva sier foreldrene* i spørsmålsstillingen, og tolker dette som et vidt begrep som inkluderer kvantitative og kvalitative perspektiver, inkludert erfaringer, holdninger og ønsker/behov. For alle de aktuelle spørsmålene, er det også viktig å formidle informasjon fra studiene om (forskjeller i) sosioøkonomiske forhold, foreldrenes kjønn og alder, og barnas kjønn og alder. Videre er det ønskelig å belyse om kunnskapsgrunnlaget gir indikasjoner på om sosioøkonomiske, demografiske eller andre faktorer har betydning for foreldres rapportering om involvering i- eller bekymringer knyttet til barns digitale hverdag.

Under presenteres de tre overordnede forskningsspørsmålene. De er ment å favne et bredt spekter av underspørsmål.

Hva sier foreldre om deres involvering i barnas digitale hverdag?

Med foreldres involvering menes hvordan og hvor mye foreldre rapporterer at de deltar i barnas digitale liv og hva som påvirker deres involvering og engasjement. Spørsmålet er ikke begrenset til aktiv involvering, men favner det større spekteret av engasjement og foreldremediering.

Hva sier foreldre om deres grensesetting knyttet til barnas digitale aktiviteter?

Dette spørsmålet setter søkelys på hvordan foreldre setter grenser for barns digitale aktiviteter, og hva som påvirker disse grensene.

Hva sier foreldre om deres bekymringer knyttet til barns digitale hverdag?

Dette spørsmålet setter søkelys på hva forskningen beskriver om foreldres bekymringer rundt barns digitale liv.

Sekundært forskningsspørsmål

Ett sekundært forskningsspørsmål vil bli kartlagt, og kommer som et tillegg til den systematiske oversikten av temaene over:

- Finnes det norsk eller skandinavisk forskning på tiltak rettet mot foreldres håndtering av barns digitale hverdag som undersøker effekt på foreldres involvering, grensesetting eller bekymringer relatert til barns digitale aktiviteter?

Dersom vi identifiserer relevante effektstudier, vil vi beskrive disse kort i tabellform uten videre vurderinger. Det betyr at vi ikke formidler resultater fra disse. Det innebærer at vi får en enkel kartlegging over utførte studier om effekt av tiltak, og eventuelt hva som er forskningshull for dette spørsmålet.

Avgrensninger for kunnskapsoppsummeringen

Prosjektet er skalert etter rammene som er gitt for oppdraget. Det innebærer at kunnskapsoppsummeringen ikke vil ta for seg andre innsikter om digital foreldremediering enn foreldrenes *egne* perspektiver og erfaringer rapportert i empiriske primærstudier. Forskningen på digital foreldremediering som har gitt systematiske innsikter er også basert på data samlet inn fra barn og unge og fra fagpersoner – ikke bare foreldrene. Siden denne kunnskapsoppsummeringen vil begrense seg til foreldreperspektivene, er det viktig å understreke at en helhetlig forståelse av digital foreldremediering fordrer kunnskapsinnhenting utover det dette prosjektet vil favne.

Fra undersøkelsen *EU Kids Online* (15), ser man at foreldres bekymringer og hva de er bekymret for avhenger av faktorer som sosioøkonomiske forhold, andre forhold rundt barnet og ikke minst foreldrenes egen kontroll over digital bruk. Foreldre som har «andre» bekymringer rundt barnet (helse, fattigdom osv.) har mindre bekymring knyttet til det digitale «livet» (15). I denne kunnskapsoppsummeringen vil vi ikke inkludere forskning som fokuserer på foreldres *andre typer* bekymringer enn de som er direkte knyttet til barns digitale hverdag. Der forskningen omhandler en bredere tilnærming til hva foreldre bekymrer seg for, vil vi likevel inkludere studier der det fremkommer egenrapportering om foreldres håndtering av barns digitale hverdag (så langt vi klarer å identifisere denne informasjonen). Vi vil også oppgi informasjon om sosioøkonomiske forhold (for eksempel der slike er brukt som forklaringsvariabler) og annen bakenforliggende informasjon som kan være relevant for problemstillingene våre. Likevel vil denne kunnskapsoppsummeringen i begrenset grad kunne gi forståelse av (innsikt i) de mange faktorene og sammenhengene av disse som bidrar til digital foreldremediering.

Kunnskapsoppsummeringen vil ikke ta for seg foreldres egen bruk av digitale verktøy og medier. Den vil heller ikke utforske hvordan foreldres involvering og grensesetting påvirker barns mulighet til for eksempel å utvikle digitale ferdigheter og deres rettigheter. Det vil derfor gjenstå å gjøre flere systematiske kunnskapsoppsummeringer for å komplementere innsikten i digitalt foreldreskap.

Metode

Vi skal utføre en flermetodisk systematisk oversikt, det vil si en forhåndsplanlagt, systematisk, transparent og (så langt som mulig) etterprøvbart oppsummering av alle kvalitative, kvantitative og flermetodiske empiriske primærstudier som faller inn under våre inklusjonskriterier. Dette skal være et uavhengig arbeid av forskergruppen ved FHI om foreldres involvering i- og bekymringer knyttet til barns digitale aktiviteter i hverdagen. Vi har konsultert med oppdragsgiver og fremtidig bruker av kunnskapsoppsummeringen når vi har utarbeidet denne prosjektplanen. I denne kunnskapsoppsummeringen vil vi legge vekt på en inngående diskusjon av resultatene om foreldres involvering i, grensesetting og bekymringer knyttet til barns digitale aktiviteter i hverdagen og hvordan resultatene fra kunnskapsoppsummeringen kan benyttes. Det vil også være sentralt å identifisere og beskrive forskningshull. Vi følger de generelle metodiske anbefalingene fra Folkehelseinstituttets metodehåndbok *Slik oppsummerer vi forskning* (16), *Cochrane Handbook* (17) og spesifikke anbefalinger for flermetodisk kunnskapsoppsummering beskrevet i litteraturen (18-20).

Om flermetodisk kunnskapsoppsummering

I denne systematiske kunnskapsoppsummeringen er problemstillingene formulert på en måte som gjør at vi vil sammenstille kunnskapsgrunnlaget etter prinsippene for flermetodisk kunnskapsoppsummering (18;19). En slik type kunnskapsoppsummering er ikke beskrevet i FHI's metodehåndbok. Arbeidsprosessen vil omfatte systematiske søk i databaser og etter grå litteratur, utvelging av studier av to uavhengige personer og med hjelp av maskinlæring, vurdering av studienes metodiske kvalitet av to uavhengige personer, og sammenstilling og diskusjon av resultatene der studienes metodiske kvalitet tas inn i vurderingene. Fremgangsmåten for flermetodisk kunnskapsoppsummering skiller seg ut fra andre typer systematiske kunnskapsoppsummeringer når det gjelder stegene der vi analyserer, sammenstiller og presenterer kunnskapsgrunnlaget. I annen metodelitteratur er det beskrevet flere ulike fremgangsmåter for denne delen av arbeidet. Vi planlegger for såkalt «parallel-results convergent synthesis», altså at vi først gjennomgår og analyserer kvalitative og kvantitative data separat, og deretter sammenlikner og diskuterer funnene samlet (18;19). Det er en måte å gjennomføre syntesen (sammenstillingen) på som passer når det er flere problemstillinger som skal besvares, slik som i det aktuelle arbeidet vi planlegger for. Vi vil likevel ta et forbehold om hvordan dataene skal analyseres og sammenstilles, fordi det vil avhenge av omfanget og typer studier under hvert av de tre overordnede temaene (forskningsspørsmålene). Dette beskrives nærmere under.

For kunnskapsoppssummeringer der spørsmålene skal besvares med både kvalitative, kvantitative og flermetodiske data, mangler det verktøy og veiledning for å vurdere til-liten til resultatene. Vi vil likevel legge vekt på studienes metodiske kvalitet (intern vali-ditet) i presentasjonen av studiene i resultatkapitlet, i diskusjon og konklusjoner. Siden vi setter søkelys på nyere skandinavisk forskning, vil vi anta at konteksten er overfør-bar til Bufdirs' bruksbehov. Videre, og såfremt det ikke medfører forsinkelser for lever-ansen, vil vi også vurdere og diskutere hvorvidt kunnskapsgrunnlaget er «rikt» og i hvilken grad det treffer de problemstillingene vi søker å besvare. Dette er elementer som GRADE-CERQual anbefaler for kunnskapsoppssummeringer av kvalitative data (21) og som vi mener kan bidra til å analysere kunnskapsgrunnlaget mer helhetlig, selv om en slik type vurdering ikke er utviklet for flermetodiske kunnskapsoppssummeringer.

En flermetodisk oversikt med en bred problemstilling som denne, kan gi utfordringer, som et stort antall referanser å håndtere, mye tidsbruk for å søke etter aktuelle studier for inklusjon, og det forventes å være tidkrevende å sette seg inn i materialet og opp-summere og diskutere dette på en helhetlig og god måte (22). Fordelen er at en slik kunnskapsoppssummering belyser problemstillingen fra ulike perspektiver som vil kunne legge til rette for en rik analyse og dyptgående diskusjon av kunnskapsgrunnla-get.

For å overholde tids- og ressursrammene for prosjektet, kan det bli nødvendig å priori-tere kun norske studier og/eller å forenkle utvalgte steg i gjennomføringen. Det kan for eksempel dreie seg om å redusere omfanget av litteratursøket eller at vurdering av in-tern validitet blir utført av én person og kontrollert av en annen, istedenfor at to perso-ner gjør hver sine uavhengige vurderinger. Dersom vi begrenser omfanget av litteratur-søket, innebærer det en økt risiko for ikke å fange relevante og potensielt viktige publi-kasjoner i grå-litteraturkilder. Ved at kun én person vurderer den interne validiteten, øker risikoen for at publikasjoner med tilhørende resultater kan bli vektlagt feil i kunn-skapsoppssummeringen – noe som kan påvirke konklusjonen i kunnskapsoppssumme-ringen. Vi planlegger for å gjennomføre alle stegene for systematisk flermetodisk kunn-skapsoppssummering, slik anbefalt i metodelitteraturen referert til tidligere. Dersom vi likevel trenger å gjøre forenklingene skissert i dette avsnittet, vil vi redegjøre for det i vår rapportering og spesielt diskutere hvordan metodiske svakheter i kunnskapsopp-summeringen kan påvirke dens resultater og konklusjon.

Inklusjonskriterier

Vi har følgende inklusjonskriterier:

Popula-sjon	Foreldre til barn i alderen 0-18 år bosatt i Norge, Sverige og Danmark*
Temaom-råde	Foreldres <ul style="list-style-type: none">- involvering i egne barns digitale hverdag (utenom skoletiden)- grensesetting for egne barns digitale aktiviteter i hverdagen (utenom skoletiden)

	- bekymringer knyttet til barnas digitale hverdag (utenom skoletiden)
Utfall	Alle typer utfall som kan karakterisere eller beskrive foreldres involvering i-, bekymringer knyttet til-, eller måter å regulere barns digitale aktiviteter i hverdagen (utenom helseutfall slik som relatert til foreldres psykiske helse).
Studiedesign og publikasjonstype	Alle typer empiriske primærstudier** som rapporterer kvalitative og/eller kvantitative data. Studiene skal være publisert som vitenskapelige artikler, vitenskapelige rapporter, mastergradsoppgaver, doktorgradsavhandlinger eller bokkapitler.
Publikasjonsår	01.01.2015 til 10.11.2024
Land/kontekst	Studier av populasjon bosatt i Norge, Sverige, Danmark* (eller europeiske studier der norske, svenske, og/eller danske data er tilgjengelig-gjort separat).
Språk	Avgrenses til norsk, engelsk, svensk og dansk

* Vi vil prioritere norske studier. Det betyr at vi kun inkluderer svenske og danske studier dersom ressursene tillater det og det ikke innebærer forsinkelser i leveransen av kunnskapsoppsummeringen (se under overskriften «Forbehold» under).

**Med empiriske primærstudier mener vi kunnskap innhentet ved hjelp av observasjoner og undersøkelser (empirisk dokumentasjon), og der den vitenskapelige metoden og analyser som er benyttet er presentert i den aktuelle publikasjonen sammen med tilhørende resultater <https://no.wikipedia.org/wiki/Empiri>.

- For alle de aktuelle spørsmålene, vil vi formidle informasjon fra studiene om (forskjeller i) sosioøkonomiske forhold, foreldrenes kjønn og alder, og barnas kjønn og alder. Der det er mulig, vil vi rapportere om det er assosiasjoner eller indikasjoner på om sosioøkonomiske, demografiske eller andre relevante faktorer som er undersøkt i inkluderte studier, har betydning for foreldres involvering i- eller bekymringer knyttet til barns digitale hverdag.
- Med hensyn til resultatene, uansett studiedesign, vil vi være forsiktige med å antyde årsakssammenhenger.
- Å identifisere studier som omhandler effekt av tiltak er et sekundært forskningsspørsmål. Dersom vi identifiserer relevante effektstudier, vil vi liste disse i en tabell med informasjon om referanse, land, populasjon og tiltak. Vi vil ikke gjøre andre typer vurderinger, presentere resultater eller diskutere disse ellers i kunnskapsoppsummeringen utenom å beskrive eventuelle forskningshull. Det er fordi det ikke er kapasitet innenfor rammene til prosjektet å gjøre en evaluering av effekt av tiltak.

Ekklusjonskriterier

Vi vil ekskludere følgende typer studier og publikasjoner:

- Studier der foreldre ikke er den aktuelle populasjonen eller er informanter. Det vil si at studier om andres (barn, lærere, eller andre fagpersoner) erfaringer om foreldres involvering, grensesetting eller bekymringer ikke inkluderes.
- Studier som ikke omhandler foreldre bosatt i Skandinavia.
- Studier der digitale verktøy og medier for eksempel benyttes som hjelpemidler til personer med funksjonsnedsettelse, eller der slike benyttes i opplæringsøyemed/ skolesammenheng.
- Publikasjoner som ikke faller inn under definisjonen for empiriske primærstudier, for eksempel ikke-vitenskapelige rapporter som ikke inneholder tilstrekkelig beskrivelse av forskningsmetoden som er brukt eller vi ikke får tilgang til slik informasjon. Det er vanskelig å vurdere intern validitet i slike rapporter. Alle typer ikke-vitenskapelige publikasjoner ekskluderes fra kunnskapsgrunnlaget, som for eksempel avisartikler, debattinnlegg, kronikker, informasjon på nettsider, kursmateriell med mer. Vi ekskluderer også bacheloroppgaver, konferansesammendrag og studieprotokoller.
- Studier som ikke rapporterer relevante utfall for dette oppdraget. Ikke-relevante utfall er for eksempel foreldres helseutfall, utfall målt på barn, eller dersom foreldres involvering i- eller bekymringer er begrenset til å være en uavhengig variabel (forklaringsvariabel) i analyser for å forklare utfall målt på barn.
- For det aktuelle oppdraget inngår ikke å undersøke effekt av skjermbruk på barnas helse. Forskning om effekt av skjermbruk på barn og unges utvikling og helse er nylig gjennomgått i tre systematiske oversikter som grunnlag til NOU'en om skjermbruk (Det digitale (i) livet) (4;23-25). Vi viser til disse rapportene for informasjon om hvordan skjermbruk virker på barna.
- Publikasjonsår før 2015.

Andre forbehold

For å unngå forsinkelser i leveransen av kunnskapsoppsummeringen, vil vi ta forbehold i tilfelle uforutsette kapasitetsvansker som følge av mange inkluderte studier. Da vil norske studier bli prioritert fremfor svenske og danske studier. I motsatt fall, vil vi vurdere å også inkludere bacheloroppgaver dersom det viser seg å bli få inkluderte studier av de typene publikasjoner vi har skissert under inklusjonskriteriene over; og såfremt vi har tilstrekkelig tid og ressurser.

Litteratursøk

Søk i databaser

Bibliotekar (GH) vil utarbeide en søkestrategi i samarbeid med prosjektgruppen og utføre søkene. Søket vil inneholde relevante kontrollerte emneord, tekstord, og avgrensninger som gjenspeiler inklusjonskriteriene. En annen bibliotekar (Marit Johansen) vil fagfellevurdere søkestrategien. Søket vil bli dokumentert i vedlegg. Søket avsluttes etter planen i november 2024 og vil inkludere søk i følgende databaser:

- Epistemonikos
- Medline
- Scopus
- PsycINFO

Søk i andre kilder

BASE, NORA, Kudos, Cristin, Diva, Norart, Bibliotek.dk, OpenAlex

Søk i OpenAlex vil bli basert på et utvalg relevante publikasjoner. Disse vil bli listet i rapportens vedlegg sammen med søkestrategien.

Av ressurs hensyn vil vi ikke gå gjennom relevante norske, svenske eller danske organisasjoner og tidsskrifter.

Utvelging av studier

Vi (TBJ, HBB, HN, AMK, GH og IBL) vil vurdere («screene») titler og sammendrag fra literatursøket opp mot inklusjonskriteriene, uavhengig av hverandre. For å effektivisere denne arbeidsprosessen, vil vi også bruke maskinlæringsfunksjoner i det elektroniske verktøyet EPPI-Reviewer (26).

Vi sikrer at prosjektmedarbeiderne har en felles forståelse for inklusjonskriteriene ved å pilotere inklusjonskriteriene på de 150 første referansene. Publikasjonene vi er enige om, innhenter vi i fulltekst. To av prosjektmedarbeiderne vil gjøre uavhengige vurderinger av fulltekstene opp mot inklusjonskriteriene. Uenighet om vurderingene av titler/sammendrag og fulltekster løser vi ved diskusjon eller ved å konferere med en tredje prosjektmedarbeider.

En av oss (IBL, HN eller TBJ) vil lese referanselister i inkluderte studier og i aktuelle systematiske oversikter (med søkedato 2019-2024) som fanges i søket. En av oss (GH) vil også søke i arkiver og dokumentsamlinger listet under overskriften «søk i andre kilder» over. Vi tar forbehold om at søk etter studier gjennom å lese referanselister ikke bidrar til forsinkelser/endring i tidsplanen for denne kunnskapsoppsummeringen.

Vurdering av risiko for systematiske skjevheter og metodiske begrensninger

To av oss vil uavhengig av hverandre evaluere metodisk kvalitet (intern validitet) av de inkluderte studiene; det vil si vurdering av risiko for systematiske skjevheter i kvantitative studier og vurdering av metodiske begrensninger i kvalitative studier. Uenighet om vurderingene vil vi løse ved diskusjon eller ved å konferere med en tredje prosjektmedarbeider. Til vurderingene vil vi bruke en egnet sjekkliste for det aktuelle studiedesignet:

- For studier med flermetodisk design, det vil si studier som kombinerer flere typer data (f.eks. kvalitative og kvantitative deskriptive data), benytter vi Mixed Methods Appraisal Tool (MMAT)(27). Vi vil også vurdere muligheten for å bruke denne sjekklisten både til studier med kvalitativ eller kvantitativt studiedesign, fordi sjekklisten er utarbeidet og ment for vurdering av intern

validitet for studier med ulike studiedesign i flermetodiske oversikter. Forfatterne av sjekklisten beskriver det slik: *The MMAT is a critical appraisal tool that is designed for the appraisal stage of systematic mixed studies reviews, i.e., reviews that include qualitative, quantitative and mixed methods studies. It permits to appraise the methodological quality of five categories to studies: qualitative research, randomized controlled trials, non-randomized studies, quantitative descriptive studies, and mixed methods studies* (27).

Dersom MMAT beskrevet i kulepunktet over ikke (alltid) egner seg for kvalitative og/eller kvantitative studier, benytter vi følgende sjekklistene:

- For kvalitative studier finnes en modifisert utgave (åtte spørsmål) av sjekklisten for kvalitative studier fra Critical Appraisal Skills Program (CASP) (28). For å kunne nyansere vurderingene noe vil vi også bruke vurderingen «delvis» for enkeltspørsmålene i vurderingen av kvalitative studier.
- For prevalensstudier benytter vi Joanna Briggs Institute's «Checklist for prevalence studies» (29).
- For studier med longitudinelt design der utvalget er det samme ved begge/alle måletidspunkter, vurderer vi risiko for systematiske skjevheter med CASP sjekkliste for kohortestudier (30).

For alle studiedesign vil vi følge inndeling for én samleskåre etter veiledningen i CASP: høy, middels og lav metodisk kvalitet. Vi vil gjøre dette for å kunne sidestille vurderingene mellom studier med ulikt design. Veiledningene til de øvrige sjekklistene har ikke en anbefaling om å sette én samleskåre.

Høy metodisk kvalitet tilsvarer høy intern validitet. Hvis en kvantitativ studie har lav risiko for systematiske skjevheter, er den interne validiteten høy. Tilsvarende er den interne validiteten høy ved få metodiske begrensninger i kvalitative eller flermetodiske studier. Ved lav intern validitet har studien metodiske svakheter som gjør at resultater og konklusjoner kan inneholde feil.

Uthenting av data

Én prosjektmedarbeider henter ut data fra de inkluderte studiene og en annen kontrollerer dataene opp mot de aktuelle publikasjonene. Ved uenighet konfererer vi med en tredje prosjektmedarbeider for å bidra til enighet. Vi bruker egne dataauthentingsskjemaer for kvalitative, kvantitative og flermetodiske design i Word og piloterer hver av de på én publikasjon etterfulgt av eventuelle justeringer, og foretar uthenting deretter.

Vi henter ut følgende informasjon/data fra studiene:

- Bibliografiske data om publikasjonen, land, når studien er utført, kontekst, studiedesign og metode for datainnsamling (f.eks. fokusgrupper, individuelle intervjuer, spørreskjema), og studiens analysemetoder.

- Karakteristika om populasjon og om deres barn (sosioøkonomiske og demografiske data, inkludert etnisitet-/ minoritetsbakgrunn). Eventuelt annen relevant informasjon som er oppgitt om studiepopulasjonen som for eksempel informasjon om foreldres egen erfaring, kompetanse, holdninger til-, eller bruk av digitale verktøy og digitale medier der det er oppgitt.
- Informasjon om de relevante tematiske områdene som studien dekker, det vil si involvering i-, grensesetting, og/eller bekymringer relatert til barns digitale aktiviteter i hverdagen, og tilhørende beskrivelser (som for eksempel typer digitale aktiviteter og mediebruk som blir omhandlet).
- Resultater som temaer og beskrivelser identifisert av forfattere av kvalitative studier eller i flermetodiske studier som bidrar til å forstå foreldres involvering i-, grensesetting, og/eller bekymringer relatert til barns digitale aktiviteter i hverdagen.
- Resultater og data om utfallsmålene i kvantitative studier, hvordan de er målt, analysert og oppgitt (deskriptivt, statistiske verdier), inkludert oppgitte faktorer som er undersøkt som kan ha betydning for foreldres involvering i- eller bekymringer knyttet til barns digitale hverdag, og eventuelle variabler som ble justert for i analysene. Slike variabler kan for eksempel være foreldres demografiske faktorer, utdanningsnivå, digital kompetanse/ ferdigheter, egne digitale aktiviteter – eller slike faktorer rapportert om barna.
- Andre data i inkluderte studier som har relevans for forskningsspørsmålene i denne kunnskapsoppsummeringen.

For denne kunnskapsoppsummeringen vil vi også systematisk hente ut andre data som er relevant for en inngående diskusjon av kunnskapsgrunnlaget. Det inkluderer å kartlegge hva primærstudieforfatterne selv fremhever som studiens faglige og metodiske begrensinger som har betydning for våre tre aktuelle temaer/forskningsspørsmål, og primærstudieforfatternes anbefalinger for praksis og videre forskning. Det er også relevant å registrere hvilke typer fagbakgrunn/forskningsmiljøer som publiserer om det aktuelle temaet. Det kan bidra til å få et innblikk i hvor den aktuelle forskningen pågår, og i hvilken grad det er bredde i miljøene.

Analyser

Vi utfører narrative analyser. Først, vil to av oss uavhengig av hverandre starte med å kartlegge resultatene i de inkluderte studiene og plassere de tematisk under de tre forskningsspørsmålene. Det betyr at én studie tentativt kan plasseres under ett, to eller alle tre forskningsspørsmålene dersom den inneholder relevant informasjon for disse. Vi vil organisere materialet slik at studier som eventuelt har undersøkt samme problemstilling og brukt samme metoder vurderes på tvers.

For analysene vil vi bruke metoden «parallel-results convergent synthesis» for flermetodisk kunnskapsoppsummering beskrevet av Hong og medarbeidere (18-20;31). Det innebærer først separate analyser og synteser av henholdsvis de kvalitative og de kvantitative dataene. Med syntese mener vi å gå fra å se på data fra en enkelt publikasjon til å sammenstille data fra to eller flere primærstudier. For kvalitative data gjør vi dette

ved å identifisere mønstre på tvers av dataene, inkludert motstridende funn og data som ikke passer, ofte ved å bruke en iterativ analysecyklus. Datasyntesen tar sikte på å forklare mønstre slik som likheter, motsetninger og forskjeller. For kvantitative data vil vi foreta en syntese som likner prinsippene beskrevet for de kvalitative dataene, men med formidling av kvantitative anslag og begreper fra studiene, også her vurderer vi konsistens på tvers av studiene osv. Vi vil ta med intern validitet under beskrivelsene av både de kvalitative, kvantitative og de flermetodiske dataene.

Vi vil foreta sammenlikning av de ulike datatypene for hver av problemstillingene som står under de tre temaområdene. Når det gjelder sammenlikningen av resultater fra kvalitative og kvantitative datakilder, vil vi undersøke om kvalitative data understøttes av kvantitative data. Vi tar et forbehold om hvordan dataene skal analyseres og sammenstilles, fordi det vil avhenge av omfanget av data under hvert av de tre overordnede temaene (forskningsspørsmålene). Dersom vi for eksempel under ett av de overordnede temaene kun identifiserer kvalitative studier, vil det være aktuelt å generere hypoteser.

For kunnskapsgrunnlaget under hver av problemstillingene som står under de tre temaområdene vil vi gå frem slik i analysearbeidet:

- **Kvalitative data:** Fra dataekstraksjonen beskrevet over, skal vi hente ut temaer og beskrivelser identifisert av forfattere av kvalitative studier eller i flermetodiske studier som bidrar til å forstå foreldres involvering i-, grensesetting, og/eller bekymringer relatert til barns digitale aktiviteter i hverdagen. Vi undersøker om aktuelle begreper for temaer og konsepter defineres likt eller ulikt mellom studier, og om de ellers er sammenliknbare/ikke sammenliknbare med tanke på populasjon, studiedesign, kontekst, alder/kjønn på barna, typer digitale aktiviteter og verktøy, utfall/temaer, og eventuelt andre faktorer som er oppgitt. Vi vil utvikle temaer fra materialet som vi har hentet ut. Resultater fra sammenliknbare studier vil bli beskrevet sammen, inkludert likheter og ulikheter i resultater.
- **Kvantitative data:** Fra dataekstraksjonen beskrevet over, skal vi identifisere data om utfallsmålene i kvantitative studier, hvordan de er målt, analysert og oppgitt (deskriptivt, statistisk), inkludert oppgitte faktorer som er undersøkt som kan ha betydning for foreldres involvering i- eller bekymringer knyttet til barns digitale hverdag, eventuelle variabler som ble justert for i analysene. Der det for eksempel er gjort korrelasjonsanalyser eller regresjonsanalyser i primærstudiene for å se på sammenhenger, vil vi hente ut relevante data om dette. Som for kvalitative studier vil vi undersøke om aktuelle begreper for temaer og konsepter defineres likt eller ulikt mellom studier, og om de ellers er sammenliknbare/ikke sammenliknbare med tanke på populasjon, studiedesign, kontekst, alder/kjønn på barna, typer digitale aktiviteter og verktøy, utfall/temaer og hvordan dette er målt, og eventuelt andre faktorer som er oppgitt. Resultater fra sammenliknbare studier vil bli omhandlet sammen i tekst og tabellform, inkludert likheter og ulikheter i resultater. Vi vil ikke utføre meta-analyser/meta-regresjoner.

Vi vil bruke begrepene om tematikken slik forfatterne av primærstudiene har beskrevet. Dersom vi må gjøre egen tolkning av begrepene, for eksempel om de varierer mellom studiene eller vi finner at de er mangelfullt beskrevet, vil vi i rapporten understreke at det er vår tolkning. Vi vil komme frem til en konsensus gjennom diskusjoner innad i prosjektgruppen, og også benytte oss av innspill fra referansegruppen. I tillegg vil eventuelle uklarheter og tolkninger av begreper eller konsepter bli løftet frem i kunnskapsoppsummeringens diskusjonskapittel.

For hvert av de tre overordnede temaene vil vi også vurdere om kunnskapsgrunnlaget naturlig kan egne seg for analyser og presentasjon i undertemaer eller for definerte undergrupper. For eksempel kan data om temaet grensesetting, muligens sorteres, analyseres og presenteres etter typer av grensesetting, typer digitale aktiviteter de grensetter, hva som fremmer eller hemmer grensesetting, alder på barna, eller med annen relevant inndeling. Vi vil komme frem til undertemaer og undergrupper gjennom diskusjoner innad i prosjektgruppen. Ved behov vil vi benytte oss av innspill fra referansegruppen.

Håndtering av intern validitet og tillit til resultatene

Det foreligger ikke et utviklet verktøy for å vurdere tillit til resultatene i en flermetodisk systematisk oversikt. Det er i kontrast til f.eks. mer tradisjonelle systematiske oversikter om effekt av tiltak. Med vurdering av tillit til resultatene, mener vi en bedømmelse av i hvor stor grad vi kan stole på at forskningsresultatene viser «sannheten».

Studiens metodiske kvalitet (intern validitet) er ett av elementene som vurderes når man evaluerer tilliten til resultatene, f.eks. i en systematisk oversikt om effekt av tiltak. I resultater, diskusjon og konklusjon vil vi derfor legge vekt på studier med høy metodisk kvalitet når slike finnes, og tydeliggjøre når vi omhandler resultater som er basert på studier av lav metodisk kvalitet og hvilke begrensninger det ligger i disse. Siden vi setter søkelys på nyere skandinavisk forskning, vil vi anta at konteksten er overførbar til Bufdirs' bruksbehov. Videre, og såfremt det ikke medfører forsinkelser for leveransen, vil vi også ta stilling til i hvilken grad kunnskapsgrunnlaget er «rikt» og treffer våre problemstillinger slik GRADE-CERQual anbefaler for kunnskapsoppsummeringer av kvalitative data (21) – i mangel av en anbefalt metode for flermetodiske kunnskapsoppsummeringer.

To prosjektmedarbeidere vil vurdere disse aspektene. Uenighet om vurderingene løses de ved diskusjon eller ved å konferere med en tredje prosjektmedarbeider.

Andre vurderinger

Problemstillingen angår hva som kjennetegner foreldres involvering i- og bekymringer knyttet til barns digitale aktiviteter i hverdagen. Siden det ikke er en del av oppdraget

og følgelig heller ikke problemstillingen, gjør vi ikke egne etiske, juridiske eller økonomiske utredninger/vurderinger av temaområdet i denne kunnskapsoppsummeringen.

Siden kunnskapsoppsummeringen skal gi en inngående diskusjon med vekt på de faglige/tematiske aspektene fra kunnskapsgrunnlaget, vil vi vurdere å drøfte aksept, likeverd, juridiske- eller andre aspekter dersom det er trukket frem i datamaterialet og såfremt det ikke gir forsinkelser i leveransen. I fremtidig bruk av kunnskapsgrunnlaget for informasjon, veiledning og råd til foreldre eller til bruk som annen type kunnskapsstøtte, vil det være viktig å vurdere slike aspekter samlet.

Leveranser og publisering

Hovedleveranse

Hovedleveransen fra dette arbeidet vil være en flermetodisk systematisk oversikt i rapportform. Rapporten er først og fremst beregnet for kunnskapsstøtte når det skal utarbeides informasjon, veiledning og råd til foreldre på nettsiden foreldrehverdag.no og nettressursen for foreldrestøtte, og som kunnskapsstøtte til fagpersoner i familievernet, barnevernet og på krisesenter. Rapporten skal også kunne leses av et bredt publikum. Rapporten skal skrives i et klart språk på norsk. Vi vil publisere rapporten sammen med en nyhetssak på www.fhi.no seks uker etter oversendelse til oppdragsgiver. Vi åpner også for å publisere hele eller deler av rapportens innhold som en eller flere artikler i vitenskapelige tidsskrifter.

Delleveranser

Vi vil informere oppdragsgiver om resultater for hvert trinn i oppsummeringsprosessen som skissert i tidsplanen nedenfor.

Godkjent prosjektplan blir registrert i Cristin og Prospero og publisert på www.fhi.no sammen med en kort nettomtale av prosjektet.

Referansegruppe og fagfellevurdering av prosjektplan og rapport

Vi vil benytte oss av en referansegruppe for å sikre høy faglig kvalitet på kunnskapsoppsummeringen. Referansegruppen skal bidra med faglige innspill til temaene som omhandles i rapporten, hjelpe oss å tolke og sette prosjektet inn i rett kontekst, og å sørge for en balansert faglig/tematisk diskusjon av resultatene. Referansegruppen gir innspill til prosjektplanens innledning, relevant litteratur, og til avklaringer som vedrører konsepter eller begreper som er relevante for kunnskapsoppsummeringen. Referansegruppen er satt sammen av syv personer med ulike typer ekspertise som vedrører foreldres håndtering av barns digitale aktiviteter, inkludert fagpersoner, forsker, foreldre og en representant for ungdom: Elfrid Krossbakken, Gaute Godager, Kjellaug Tonheim Tønnesen, Line C. Slettemyr, Maja Enerhaug Egge, Ståle Kalvik, Yngve Søderholm-Nodland.

To eksterne fagfeller, Elisabeth Staksrud og Jens Christoffer Skogen og én intern fagfelle ved Folkehelseinstituttet, Liv Giske, fagfelle vurderer prosjektplanen.

Prosjektplan og prosjektrapport klareres av kontaktperson i ledelsen før de fagfelle vurderes av de to eksterne og den interne fagfellen og før godkjenning av fagdirektør i Folkehelseinstituttets klynge for vurdering av tiltak.

Tidsplan

Startdato: 23.10.2024, dato for endelig avklaring av problemstilling og inklusjonskriterier

Leveringsfrist: 28.03.2025, avtalt dato for oversendelse til oppdragsgiver

Trinn/delleveranse	Fra dato	Til dato
<i>Utvikling av prosjektplan</i>	23.10.2024	25.11.2024
<i>Litteratursøk</i>	11.11.2024	20.11.2024
<i>Utvelging av studier</i>	20.11.2024	29.11.2024
<i>Vurdering av risiko for skjevheter</i>	02.12.2024	20.12.2024
<i>Uthenting av data</i>	15.12.2024	15.01.2025
<i>Analyser, sammenstilling</i>	06.01.2025	05.02.2025
<i>Intern validitet og tillit til resultatene</i>	15.01.2025	05.02.2025
<i>Rapportutkast</i>	05.02.2025	28.02.2025.
<i>Fagfelle vurdering</i>	03.03.2025	17.03.2025
<i>Godkjenning</i>	25.03.2025	
<i>Oversendelse oppdragsgiver</i>	28.03.2025	
<i>Publisering</i>	12.05.2025	

Tiltak ved ev. forsinkelse

Hvis det oppstår forhold som utgjør en risiko for at leveringsfristen ikke kan overholdes, som f.eks. uforutsett langtidsfravær blant prosjektmedarbeiderne, et større antall søketreff eller inkluderte studier enn rammene for prosjektet tillater å håndtere, eller andre forhold, vil ett eller flere av følgende tiltak være aktuelle:

- Økt bemanning innenfor den avtalte rammen av månedsverk
- Erstatte prosjektmedarbeidere ved fravær/sykdom
- Ytterligere avgrensninger i inklusjonskriterier (etter avtale med oppdragsgiver)
- Forlengelse av leveringsfristen (etter avtale med oppdragsgiver)

Relaterte publikasjoner ved FHI

- Vist GE, Giske L, Borge TC, Baiju N, Lidal IB, Nguyen HL. Skjermbruks påvirkning på barn og ungdoms emosjonelle, kognitive og motoriske utvikling: en paraplyoversikt. [Screen use and children and adolescents' emotional,

cognitive and motor development: an umbrella review] –2024. Oslo: Folkehelseinstituttet, 2024.

- Giske L, Vist GE, Baiju N, Borge TC, Lidal IB, Nguyen L. Skjermbruks påvirkning på barn og ungdoms fysiske helse målt som muskelskjelettsmert, hodepine og øyehelse: en paraplyoversikt. [Screen use and children and adolescents' physical health assessed as musculoskeletal pain, headache and eye health: an umbrella review]. Oslo: Folkehelseinstituttet, 2024.
- Nøkleby H, Flodgren GM, Langøien LJ. «Digitale tiltak for foreldrestøtte: en systematisk oversikt over effekter og erfaringer». [Digital interventions for parenting support: a systematic review of effects and experiences] Rapport – 2019. Oslo: Folkehelseinstituttet

Begrepsavklaringer

Begrep	Tolkning /avklaring
Aktiv skjermbruk	Aktiv skjermbruk som eksempelvis spill som innebærer aktivitet, spill hvor man utforsker omgivelsene eller spill som er kognitivt utfordrende. Helse- direktoratet Barn og unge 6-17 år bør begrense tiden i ro, særlig passiv skjermtid på fritiden - Helse- direktoratet
Digital hverdag Digitalt liv Digital oppvekst	Digitaliseringen har endret mange sider av barn og unges oppvekst og hverdagsliv. En tredjedel av verdens internettbrukere er barn og unge. Digitale verktøy, og internett er altså ikke noe som eksisterer i tillegg til deres «virkelige liv», det er en del av selve livet. (5)
Digitale aktiviteter	Alle former for bruk av digitale verktøy og medier
Digitale enheter / verktøy	Digital elektronisk enhet som mobiltelefon, smart- telefon, smartklokke, tv, nettbrett, pc og spillkonsoll
Digitale (medie)plattformer	En teknologisk infrastruktur som tillater to eller flere grupper å samhandle. En plattform fungerer som en base der digitale tjenester, produkter og forretningsmodeller kan bli utviklet. Eksempler på digitale plattformer er sosiale medier, e-handel nettsteder, og operativsystemer som Android [Solve] Hva er en digital plattform og hvilke fordeler har vanligvis en - Digital transformasjon og innovasjon (DIG3400) - Studocu https://en.wikipedia.org/wiki/Digital_platform
Digitale medier	Massemediakommunikasjon innenfor alle former for elektronisk og digitale kommunikasjonsmedier som er gjort tilgjengelig av datateknologi. Digitalt innhold kan opprettes, ses, distribueres, endres, lyttes til og bevares på en digital elektronisk enhet, som blant annet digitale datalagringsmedier (i motsetning til analoge elektroniske medier) og digital kringkasting. Digital er definert som alle data representert av en rekke sifre (tall), og media refererer til metoder for å kringkaste eller kommunisere denne informasjonen. Sammen refererer digitale medier til medier med digitalisert informasjon som sendes gjennom en skjerm og/eller en høyttaler https://no.wikipedia.org/wiki/Digitale_medier
Digitalt foreldreskap	Digitalt foreldreskap handler om hvordan foreldre forholder seg til digitale teknologier i en barneoppdragelseskontekst (9) (Elvestad s. 11)

Faglig kvalitet	I denne prosjektplanen og i kommende kunnskapsoppsummering bruker vi begrepet faglig kvalitet om informasjonen vi bruker om det tematiske innholdet. Altså ikke den metodiske kvaliteten på forskningen, men hvordan innholdet for eksempel treffer ift konsepter, begreper og temaer.
Flermetodisk systematisk oversikt	En flermetodisk systematisk oversikt er en forhåndsplanlagt, systematisk, transparent og etterprøvbart oppsummering av kvalitative, kvantitative og flermetodiske empiriske primærstudier
Foreldremediering	Foreldremediering er strategier foreldre bruker overfor barnas bruk av medier. Ved aktiv foreldremediering involverer foreldrene seg i barnas skjermbruk ved blant annet å se på skjerm sammen med barna og snakke om det de ser. Ved restriktiv foreldremediering lager foreldrene typisk regler og bruker digitale innstillinger for å regulere/sette grenser for barnas skjermbruk (9;32) En del av oppdragelsesstrategi.
Interaktiv	Interaksjon betyr samspill med noe eller noen. Interaktiv teknologi beskrives som digitale metoder, verktøy eller enheter som brukeren benytter for å løse en bestemt oppgave, for eksempel nettbrett eller videospill (33).
Intern validitet	I hvilken grad resultatene er gyldige for det utvalget og det fenomenet som er undersøkt. Hvis en kvantitativ studie har lav risiko for systematiske skjevheter, er den interne validiteten høy. Tilsvarende er den interne validiteten høy ved få metodiske begrensninger i kvalitative eller flermetodiske studier. Ved lav intern validitet har studien metodiske svakheter som gjør at resultater og konklusjoner kan inneholde feil.
Mediehverdag	Se digital hverdag
Metodisk kvalitet	Se intern validitet
Passiv skjermtid	Med passiv skjermtid menes tid foran tv, nettbrett, pc eller mobiltelefon som innebærer lite eller ingen form for fysisk aktivitet, bevegelser eller samhandling (34).
Sosiale medier	Sosiale medier er nettsider og apper som tilrettelegger for å skape og dele innhold, og å delta i sosiale nettverk; REF: sosiale medier – Store norske leksikon

Referanser

1. Bufdir. Tall og forskning om barn og unges mediebruk [oppdatert 2024; lest 2024-11-08]. Tilgjengelig fra: <https://www.bufdir.no/statistikk-og-analyse/mediebruk/mediebruk/#section-richtext-104>
2. Medietilsynet. Barn og Medier 2024: Delrapport: Barn og unges medievaner og tilgang til teknologi. 2024.
3. Medietilsynet. Småbarn og medier – en undersøkelse om 1–5-åringers medievaner. 2022. Tilgjengelig fra: https://www.medietilsynet.no/globalassets/publikasjoner/barn-og-medier-undersokelser/2022/230629_smaabarn-og-medier.pdf
4. Regjeringen, red. Skjermbrukutvalget. NOU 2024: 20; Det digitale (i) livet — Balansert oppvekst i skjermenes tid. Regjeringen.no: 2024. Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2024-20/id3073644/>
5. Barne- og familiedepartementet. Rett på nett: Nasjonal strategi for trygg digital oppvekst. 2021.
6. Medietilsynet. Handlingsplan for trygg digital oppvekst. 2024.
7. Skjermbrukutvalget. Skjermbrukutvalget [lest 2024-11-08]. Tilgjengelig fra: <https://skjermbrukutvalget.no/>
8. Medietilsynet. Foreldre og medier 2022 – en undersøkelse om foreldres erfaringer med 1–17-åringers medievaner. Oslo: Medietilsynet; 2022. Tilgjengelig fra: https://www.medietilsynet.no/globalassets/publikasjoner/barn-og-medier-undersokelser/2022/231109_foreldre-og-medier.pdf
9. Elvestad E, Staksrud E, Ólafsson K. Digitalt foreldreskap i Norge. 2021.
10. Medietilsynet. Digitale dilemmaer – en undersøkelse om barns debut på mobil og sosiale medier. 2023. Tilgjengelig fra: https://www.medietilsynet.no/globalassets/publikasjoner/barn-og-medier-undersokelser/2022/230206_digitale-dilemmaer.pdf
11. Moberg K. Foreldreskap og dataspill: Foreldres håndtering av dataspill i hverdagen [NOVA Notat]. Oslo: Velferdsforskningsinstituttet NOVA; 2023. Tilgjengelig fra: <https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/bitstream/handle/11250/3052985/NOVA-Notat-1-2023.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
12. Lov om barn og foreldre (barnelova), (1981, 1981).
13. FN-SAMNBANDET. Barnekonvensjonen [oppdatert 2024-05-06; lest]. Tilgjengelig fra: <https://fn.no/avtaler/menneskerettigheter/barnekonvensjonen>
14. FN-SAMNBANDET. Barnekonvensjonen; Generell kommentar nr. 25 (2021) om barns rettigheter relatert til det digitale miljøet. 2021. Tilgjengelig fra: [https://www.regjeringen.no/contentassets/1376fac2fe2a427389f9f94b52acddefc/kommentar-nr.-25-barnekonvensjonen.pdf](https://www.regjeringen.no/contentassets/1376fac2fe2a427389f9f94b52acdefc/kommentar-nr.-25-barnekonvensjonen.pdf)
15. Staksrud E, Ólafsson K. Is it me, or is it you? Exploring contemporary parental worries in Norway. Discourses of anxiety over childhood and youth across cultures 2020:323-45.

16. Område for helsetjenester i Folkehelseinstituttet. Slik oppsummerer vi forskning. Håndbok for Folkehelseinstituttet. 4. reviderte utg. Oslo: Område for helsetjenester i Folkehelseinstituttet; 2018. Tilgjengelig fra: <https://www.fhi.no/globalassets/dokumenterfiler/rapporter/2018/slik-oppsummerer-vi-forskning-2018v2-endret-2021.pdf>
17. Cochrane handbook for systematic reviews of interventions. Version 6.2: Cochrane Collaboration; 2021. Tilgjengelig fra: <https://training.cochrane.org/handbook>
18. Hong QN, Rees R, Sutcliffe K, Thomas J. Variations of mixed methods reviews approaches: A case study. *Research Synthesis Methods* 2020;11(6):795-811.
19. Hong QN, Pluye P, Bujold M, Wassef M. Convergent and sequential synthesis designs: implications for conducting and reporting systematic reviews of qualitative and quantitative evidence. *Systematic reviews* 2017;6:1-14.
20. Joanna Briggs Institute. 8.4.2 MMSR questions that take a convergent segregated approach to synthesis and integration[lest 2024]. Tilgjengelig fra: <https://jbi-global-wiki.refined.site/space/MANUAL/355829348/8.4.2+++MMSR+questions+that+take+a+CONVERGENT+SEGREGATED+approach+to+synthesis+and+integration>
21. Lewin S, Glenton C, Munthe-Kaas H, Carlsen B, Colvin CJ, Gulmezoglu M, et al. Using qualitative evidence in decision making for health and social interventions: An approach to assess confidence in findings from qualitative evidence syntheses (GRADE-CERQual). *Plos Med* 2015;12(10). DOI: ARTN e1001895; 10.1371/journal.pmed.1001895
22. Petticrew M, Rehfuess E, Noyes J, Higgins JP, Mayhew A, Pantoja T, et al. Synthesizing evidence on complex interventions: how meta-analytical, qualitative, and mixed-method approaches can contribute. *Journal of clinical epidemiology* 2013;66(11):1230-43.
23. Folkehelseinstituttet, red. Giske L, Vist GE, Baiju N, Borge TC, Lidal IB, Nguyen L. Skjermbruks påvirkning på barn og ungdoms fysiske helse målt som muskel-skjelettsmerter, hodepine og øyehelse: en parapyoversikt. 2024. 8284064537. Tilgjengelig fra: <https://www.fhi.no/contentassets/5e7ef7065a374f69958e3390b31a323c/skjermbuiks-pavirkning-pa-barn-og-ungdoms-fysiske-helse-rapport-2024.pdf>
24. Folkehelseinstituttet, red. Vist GE, Giske L, Borge TC, Baiju N, Lidal IB, Nguyen HL. Skjermbruks påvirkning på barn og ungdoms emosjonelle, kognitive og motoriske utvikling: en parapyoversikt. 2024. 8284064529. Tilgjengelig fra: https://fhi.brage.unit.no/fhi-xmlui/bitstream/handle/11250/3155423/Vist_2024_Skj.pdf?sequence=2&isAllowed=y
25. Folkhälsomyndigheten. Digitala medier och barns och ungas hälsa: En kunskapsammanställning. 2024: 2024.
26. Thomas J, Brunton J, Graziosi S. EPPI-Reviewer 4: software for research synthesis. EPPI-Centre Software. London: Social Science Research Unit, UCL Institute of Education; 2010.
27. Hong QN, Fàbregues S, Bartlett G, Boardman F, Cargo M, Dagenais P, et al. The Mixed Methods Appraisal Tool (MMAT) version 2018 for information professionals and researchers. *Education for information* 2018;34(4):285-91.
28. Critical Appraisal Skills Program. CASP Checklist: CASP Qualitative Studies Checklist[lest 2024-11-16]. Tilgjengelig fra: <https://casp-uk.net/casp-checklists/CASP-checklist-qualitative-2024.pdf>
29. Munn Z, Moola S, Riitano D, Lisy K. The development of a critical appraisal tool for use in systematic reviews addressing questions of prevalence. *International journal of health policy and management* 2014;3(3):123.

30. Critical Appraisal Skills Programme. Critical Appraisal Skills Programme (2024). CASP Checklist: For Cohort Studies[lest]. Tilgjengelig fra: <https://casp-uk.net/casp-checklists/CASP-checklist-cohort-study-2024.pdf>
31. Eppi Centre. Slides and resources for our Evidence Synthesis Ireland course on mixed methods evidence synthesis[lest 2024]. Tilgjengelig fra: <https://eppi.ioe.ac.uk/cms/Default.aspx?tabid=3937>
32. Livingstone S, Blum-Ross A, Pavlick J, Ólafsson K. In the digital home, how do parents support their children and who supports them? 2018.
33. Regjeringen, red. Skjermbruketvalget. Konsekvenser av skjermbruk for de yngste barna (0 til 5 år) - et kunnskapsgrunnlag fra skjermbruketvalget. 2023. Tilgjengelig fra: https://files.nettsteder.regjeringen.no/wpuploads01/sites/546/2023/12/Konsekvenser-av-skjermbruk-for-de-yngste-barna-endelig_.pdf
34. Helsedirektoratet. Barn og unge 6–17 år bør begrense tiden i ro, særlig passiv skjermtid på fritiden[lest 2024]. Tilgjengelig fra: <https://www.helsedirektoratet.no/faglige-rad/fysisk-aktivitet-i-forebygging-og-behandling/barn-og-unge/barn-unge-6-17-ar-tid-i-ro-stillesitting-skjermtid>

